

Judikatūras krājums

TIESAS SPRIEDUMS (trešā palāta)

2023. gada 2. februārī*

Lūgums sniegt prejudiciālu nolēmumu – Baznīcu un reliģisko apvienību vai kopienu statuss dalībvalstīs saskaņā ar Savienības tiesību aktiem – LESD 17. panta 1. punkts – Brīvība veikt uzņēmējdarbību – LESD 49. pants – Ierobežojumi – Attaisnojums – Samērīgums – Atbalsts privātai izglītības iestādei – Lūgums, ko iesniegusi citā dalībvalstī reģistrēta reliģiskā organizācija – Iestāde, ko šī organizācija ir atzinusi par konfesionālu skolu

Lietā C-372/21

par lūgumu sniegt prejudiciālu nolēmumu atbilstoši LESD 267. pantam, ko *Verwaltungsgerichtshof* (Administratīvā tiesa, Austrija) iesniegusi ar 2021. gada 1. jūnija lēmumu un kas Tiesā reģistrēts 2021. gada 17. jūnijā, tiesvedībā

Freikirche der Siebenten-Tags-Adventisten in Deutschland KdöR

pret

Bildungsdirektion für Vorarlberg,

TIESA (trešā palāta)

šādā sastāvā: palātas priekšsēdētāja K. Jirimēe [*K. Jürimäe*], tiesneši M. Safjans [*M. Safjan*], N. Pisarra [*N. Piçarra*] (referents), N. Jēskinens [*N. Jääskinen*] un M. Gavalecs [*M. Gavalec*],

ģenerālvokāts: N. Emiliu [*N. Emiliou*],

sekretārs: A. Kalots Eskobars [*A. Calot Escobar*],

ņemot vērā rakstveida procesu,

ņemot vērā apsvērumus, ko snieguši:

- *Freikirche der Siebenten-Tags-Adventisten in Deutschland KdöR* vārdā – M. Krömer un P. Krömer, *Rechtsanwälte*,
- Austrijas valdības vārdā – A. Posch, J. Schmoll un F. Werni, pārstāvji,
- Čehijas valdības vārdā – T. Machovičová, M. Smolek un J. Vlácil, pārstāvji,

* Tiesvedības valoda – vācu.

– Eiropas Komisijas vārdā – *L. Armati, M. Mataija* un *G. von Rintelen*, pārstāvji,
noklausījusies ģenerālvokāta secinājumus 2022. gada 7. jūlija tiesas sēdē,
pasludina šo spriedumu.

Spriedums

- 1 Lūgums sniegt prejudiciālu nolēmumu attiecas uz LESD 17. un 56. panta interpretāciju.
- 2 Šis lūgums ir iesniegts saistībā ar tiesvedību starp *Freikirche der Siebenten-Tags-Adventisten in Deutschland KdöR* (Septītās dienas adventistu brīvā draudze Vācijā; turpmāk tekstā – “Vācijas adventistu baznīca”) un *Bildungsdirektion für Vorarlberg* (Forarlbergas Izglītības direktorāts, Austrija; turpmāk tekstā – “kompetentā iestāde”) par pieteikumu atbalsta saņemšanai privātskolai, kuru šī baznīca atzīst un atbalsta kā konfesionālu skolu.

Austrijas tiesību normas

AnerkennungsG

- 3 1874. gada 20. maija *Gesetz betreffend die gesetzliche Anerkennung von Religionsgesellschaften* (Likums par reliģisko organizāciju likumisku atzīšanu; *RGBl.*, 68/1874; turpmāk tekstā – “*AnerkennungsG*”) 1. pantā ir noteikts:

“Par reliģisku organizāciju tiek atzīti agrāk ar likumu neatzītas reliģiskās organizācijas locekļi, ja:

1. nekas viņu reliģiskajā doktrīnā, viņu reliģiskajā amatā, statūtos, kā arī nosaukumā, ko viņi paši izvēlas, nav pretlikumīgs vai pretrunā morālei;
2. tiek nodrošināta vismaz vienas saskaņā ar šā likuma prasībām dibinātas reliģiskās kopienas izveidošanās un pastāvēšana.”

BekGG

- 4 *Bundesgesetz über die Rechtspersönlichkeit von religiösen Bekenntnisgemeinschaften* (Federālais likums par konfesiju juridisko statusu (*BGBl.* I, 19/1998), kā tas publicēts *BGBl.* I, 78/2011 (turpmāk tekstā – “*BekGG*”)) 11. pantā “Papildu prasības reliģiskai kopienai, lai to atzītu saskaņā ar *AnerkennungsG*” ir noteikts:

“Papildus [*AnerkennungsG*] noteiktajām prasībām, lai reliģiskā kopiena tiktu atzīta, tai ir jāatbilst šādiem nosacījumiem.

1. Reliģiskajai kopienai:
 - a) ir jābūt pastāvējušai Austrijā vismaz 20 gadus, no kuriem 10 gadus organizētā veidā un vismaz 5 gadus kā reliģiskai kopienai ar juridiskas personas statusu saskaņā ar šo likumu; vai

- b) ir jābūt organizatoriski un doktrināri integrētai starptautiski aktīvā reliģiskā organizācijā, kas pastāv vismaz 100 gadus un jau vismaz 10 gadus ir aktīvi darbojusies Austrijā organizētā veidā; vai
- c) ir jābūt organizatoriski un doktrināri integrētai starptautiski aktīvā reliģiskā organizācijā, kas pastāv vismaz 200 gadus; un
- d) tajā ir jābūt vismaz diviem locekļiem uz tūkstoti Austrijas iedzīvotāju, kā noteikts pēdējā tautas skaitīšanā. Ja reliģiskā kopiena nevar sniegt šos pierādījumus no tautas skaitīšanas datiem, tai tie ir jāiesniedz jebkurā citā piemērotā formā.

[..]

- 3. Ticības kopienai jābūt labvēlīgai pret sabiedrību un valsti.
- 4. Tā nedrīkst radīt nelikumīgus traucējumus attiecībās ar baznīcām un ar likumu atzītām reliģiskām organizācijām un citām pastāvošām reliģiskām kopienām.”

PrivSchG

- 5 1962. gada 25. jūlija *Bundesgesetz über das Privatschulwesen (Privatschulgesetz)* (Austrijas Privātskolu likums; *BGBI.*, 244/1962), ar grozījumiem (*BGBI.* I, 35/2019) (turpmāk tekstā – “*PrivSchG*”), 17. pantā attiecībā uz atbalsta piešķiršanu konfesionālajām privātskolām ir noteikts:

“(1) Ar likumu atzītām baznīcām un reliģiskajām organizācijām par valsts akreditētām konfesionālām privātskolām saskaņā ar turpinājumā izklāstītajiem noteikumiem ir jāpiešķir atbalsts darbinieku izmaksu segšanai.

(2) Ar konfesionālām privātskolām saprot skolas, kuras uztur ar likumu atzītas baznīcas un reliģiskās organizācijas, kā arī skolas, kuras uztur apvienības, nodibinājumi un fondi un kuras kā konfesionālas skolas atzīst kompetentā baznīcas (reliģiskās organizācijas) augstākā iestāde.”

Pamatlieta un prejudiciālie jautājumi

- 6 Vācijas adventistu baznīcai, kurai saskaņā ar Vācijas publiskajām tiesībām ir juridiskas personas statuss, nav atzītas baznīcas statusa saskaņā ar Austrijas tiesību aktiem.
- 7 No 2016./2017. mācību gada šī baznīca ir atzinusi kādu izglītības iestādi Austrijā par konfesionālu skolu, kuru vada akreditēta apvienība un kurai tā sniedz atbalstu, citastarp piešķirot atbalstu un nodrošinot mācību materiālus un mācību personāla tālākizglītību. Minētā baznīca, pamatojoties uz *PrivSchG* 17. pantu, iesniedza kompetentajai iestādei pieteikumu par atbalstu saistībā ar šīs skolas personāla atalgojumu, pamatojoties uz *LESD* 56. pantu, lai izmantotu režīmu, kas paredzēts Austrijas tiesību aktos atzītām baznīcām un reliģiskajām organizācijām.
- 8 Ar 2019. gada 3. septembra lēmumu kompetentā iestāde noraidīja šo pieteikumu, pamatojoties uz *PrivSchG* 17. panta 1. un 2. punktu, kurus tā uzskata par piemērojamiem tikai saskaņā ar Austrijas tiesībām atzītām baznīcām un reliģiskajām organizācijām. Pēc tam Vācijas adventistu baznīca par šo lēmumu iesniedza apelācijas sūdzību, ko *Bundesverwaltungsgericht* (Federālā administratīvā tiesa, Austrija) noraidīja ar 2020. gada 26. februāra spriedumu.

- 9 Šī tiesa uzskata, ka Savienības tiesībās Austrijas Republikai nav noteikts pienākums atzīt citā dalībvalstī iepriekš atzītu baznīcu vai reliģisku organizāciju. Tādējādi fakts, ka šāda baznīca vai reliģiska organizācija atzīst Austrijā dibinātu privātskolu par konfesionālu skolu, neļauj šādai baznīcai vai reliģiskajai organizācijai izmantot *PrivSchG* 17. pantu, lai saņemtu atbalstu, ar kuru segt šīs skolas personāla atalgojumu.
- 10 Par šo spriedumu Vācijas baznīca iesniedza *Revision* sūdzību *Verwaltungsgerichtshof* (Administratīvā tiesa, Austrija).
- 11 Lūgumā sniegt prejudiciālu nolēmumu šī tiesa norāda, ka baznīcas un reliģiskās organizācijas, kas atzītas, tostarp pamatojoties uz *AnerkennungsG* un *BekGG*, ir publisko tiesību juridiskas personas, kam ir īpašas tiesības un kam ir uzticēti uzdevumi, it īpaši izglītības jomā, ar kuru palīdzību tās piedalās valsts sabiedriskajā dzīvē. Minētā tiesa precizē, ka *PrivSchG* 17. pantā tikai šīm baznīcām un reliģiskajām organizācijām ir paredzētas subsīdijas privātskolām, kuras tās atzīst par konfesionālām skolām.
- 12 Šajā kontekstā iesniedzējtiesa vispirms vēlas noskaidrot, vai pamatlietā aplūkotā situācija ietilpst Savienības tiesību piemērošanas jomā.
- 13 Šajā ziņā tā atgādina, pirmkārt, ka saskaņā ar LESD 17. pantu atbalsta piešķiršana dalībvalsts atzītu baznīcu un reliģisko organizāciju konfesionālajām privātskolām ir vienīgi šīs dalībvalsts un šo reliģisko organizāciju attiecību jautājums un ka Savienībai pret šīm attiecībām ir jāsaģlabā neitralitāte. Tomēr 2019. gada 22. janvāra sprieduma *Cresco Investigation* (C-193/17, EU:C:2019:43) 30.–33. punktā Tiesa esot nospriedusi, ka LESD 17. pants nenozīmē, ka atšķirīgā attieksme, kas ieviesta ar valsts tiesisko regulējumu šajā jomā, būtu izslēgta no Savienības tiesību piemērošanas jomas.
- 14 Otrkārt, iesniedzējtiesa uzskata, ka, ņemot vērā Tiesas judikatūru, it īpaši 2018. gada 6. novembra spriedumu *Scuola Elementare Maria Montessori/Komisija, Komisija/Scuola Elementare Maria Montessori* un *Komisija/Ferracci* (no C-622/16 P līdz C-624/16 P, EU:C:2018:873, 105. punkts), pamatlietā aplūkotā privātskola, kas galvenokārt tiek finansēta no privātiem līdzekļiem, veic saimniecisko darbību, kas izpaužas kā pakalpojumu sniegšana. Tomēr, tā kā šo uzņēmumu vada Austrijā reģistrēta apvienība, šai pakalpojumu sniegšanai neesot pārrobežu rakstura, ja vien netiek ņemts vērā, ka pieteikumu atbalsta saņemšanai minētajai iestādei iesniegusi Vācijā reģistrēta un atzīta baznīca.
- 15 Tālāk šī tiesa jautā, vai Vācijas adventistu baznīca var atsaukties uz LESD 56. pantā garantēto pakalpojumu sniegšanas brīvību, lai tai tiktu piemērota tāda pati attieksme kā Austrijā ar likumu atzītām baznīcu vai reliģisko organizāciju konfesionālajām privātskolām, kuru sniegtā izglītība lielākoties tiek finansēta no valsts līdzekļiem, un šo izglītības sniegšanu tādējādi nevar kvalificēt par “saimniecisko darbību” šā sprieduma iepriekšējā punktā minētās judikatūras izpratnē.
- 16 Visbeidzot iesniedzējtiesa jautā, vai valsts tiesiskais regulējums, ar kuru Vācijas baznīcai ir aizliegts saņemt atbalstu privātai izglītības iestādei, kas atrodas Austrijā – pretēji šajā dalībvalstī atzītajām baznīcām un reliģiskajām organizācijām –, ir LESD 56. pantā garantētās pakalpojumu sniegšanas brīvības ierobežojums. Šī tiesa uzsver, ka šādam valsts tiesiskajam regulējumam, ciktāl tā mērķis ir papildināt valsts skolu sistēmu ar baznīcu un reliģisko organizāciju konfesionālajām privātskolām, kas ir pietiekami pārstāvētas Austrijā, lai vecāki varētu vieglāk izvēlēties savu bērnu audzināšanu

atkarībā no reliģiskās pārlicības, ir legītīms mērķis. Tā arī uzskata, ka šis tiesiskais regulējums var tikt uzskatīts par piemērotu, lai nodrošinātu šī mērķa sasniegšanu, nepārsniedzot to, kas nepieciešams tā sasniegšanai.

17 Šādos apstākļos *Verwaltungsgerichtshof* (Administratīvā tiesa) nolēma apturēt tiesvedību un uzdot Tiesai šādus prejudiciālus jautājumus:

“1) Vai, ņemot vērā LESD 17. pantu, situācija, kad kādā no Eiropas Savienības dalībvalstīm atzīta un reģistrēta reliģiska organizācija citā dalībvalstī lūdz piešķirt atbalstu par privātskolu, kuru tā ir atzinusi par konfesionālu un kuru šajā citā dalībvalstī vada saskaņā ar šīs citas dalībvalsts tiesību aktiem reģistrēta apvienība, ietilpst Savienības tiesību, it īpaši LESD 56. panta, piemērošanas jomā?

Ja uz pirmo jautājumu ir jāatbild apstiprinoši:

2) Vai LESD 56. pants ir jāinterpretē tādējādi, ka tam pretrunā ir valsts tiesību norma, kurā kā priekšnosacījums atbalsta piešķiršanai par konfesionālām privātskolām ir izvirzīta pieteikuma iesniedzēja atzīšana par baznīcu vai reliģisku organizāciju saskaņā ar valsts tiesību aktiem?”

Par prejudiciālajiem jautājumiem

Par pirmo jautājumu

18 Ar pirmo jautājumu iesniedzējtiesa būtībā vaicā, vai LESD 17. panta 1. punkts ir jāinterpretē tādējādi, ka tas izslēdz no Savienības tiesību piemērošanas jomas situāciju, kad baznīca, reliģiska apvienība vai kopiena, kurai vienā dalībvalstī ir publisko tiesību juridiskās personas statuss un kura kā konfesionālo skolu atzīst un atbalsta citā dalībvalstī esošu privātskolu, lūdz piešķirt atbalstu, kas paredzēts tikai baznīcām, reliģiskajām kopienām un apvienībām, kuras ir atzītas saskaņā ar šīs citas dalībvalsts tiesību aktiem

19 Šajā ziņā ir svarīgi atgādināt, ka, pirmkārt, lai gan LESD 17. panta 1. punktā ir pausta Savienības neitralitāte attiecībā uz to, kā dalībvalstis organizē savas attiecības ar baznīcām un reliģiskajām apvienībām vai kopienām (spriedumi, 2018. gada 17. aprīlis, *Egenberger*, C-414/16, EU:C:2018:257, 58. punkts, kā arī 2022. gada 13. janvāris, *MIUR* un *Ufficio Scolastico Regionale per la Campania*, C-282/19, EU:C:2022:3, 50. punkts), uz šo tiesību normu nevar atsaukties, lai vispārēji no Savienības tiesību piemērošanas jomas izslēgtu baznīcu un reliģisko apvienību vai kopienu darbību, ja tajā ietilpst pakalpojumu sniegšana par maksu attiecīgajā tirgū (šajā nozīmē skat. spriedumu, 2017. gada 27. jūnijs, *Congregación de Escuelas Pías Provincia Betania*, C-74/16, EU:C:2017:496, 43. un 47. punkts).

20 Otrkārt, kursi, ko piedāvā izglītības iestādes, kuras lielākoties tiek finansētas no privātiem līdzekļiem, ir pakalpojumi, un šo iestāžu mērķis ir piedāvāt šādus pakalpojumus par maksu (šajā nozīmē skat. spriedumus, 1993. gada 7. decembris, *Wirth*, C-109/92, EU:C:1993:916, 17. punkts, kā arī 2018. gada 6. novembris, *Scuola Elementare Maria Montessori*/Komisija, Komisija/*Scuola Elementare Maria Montessori* un Komisija/*Ferracci*, no C-622/16 P līdz C-624/16 P, EU:C:2018:873, 105. punkts).

- 21 Turpreti kursi, kurus nodrošina skola, kas ir daļa no valsts izglītības sistēmas un ko pilnībā vai galvenokārt finansē no valsts līdzekļiem, nav saimnieciska darbība. Izveidojot un uzturot šādu valsts izglītības sistēmu, dalībvalsts patiešām neplāno iesaistīties atalgotā darbībā, bet pilda savu uzdevumu attiecībā uz iedzīvotājiem sociālajā, kultūras un izglītības jomā (šajā nozīmē skat. spriedumus, 1993. gada 7. decembris, *Wirth*, C-109/92, EU:C:1993:916, 15. punkts, kā arī 2007. gada 11. septembris, *Schwarz un Gootjes-Schwarz*, C-76/05, EU:C:2007:492, 39. punkts).
- 22 Šajā lietā no lūguma sniegt prejudiciālu nolēmumu izriet, ka Austrijas izglītības iestāde, ko Vācijas adventistu baznīca ir atzinusi un atbalstījusi kā konfesionālu skolu, ir privāta iestāde, kuras mācību kursi lielā mērā tiek finansēti no privātiem līdzekļiem, tātad, neskarot pārbaudes, kas jāveic iesniedzējtiesai, šī iestāde ir jāuzskata par tādu, kas veic saimniecisku darbību iepriekš minētās judikatūras izpratnē.
- 23 Šajā ziņā pretēji tam, ko apgalvo Austrijas valdība un Eiropas Komisija, tam, ka pieprasītā subsīdija pēc tās piešķiršanas ļauj attiecīgo privāto izglītības iestādi uzskatīt par iestādi, kas finansēta no valsts līdzekļiem un kā tāda vairs neveic saimniecisko darbību šī sprieduma 20. un 21. punktā minētās judikatūras izpratnē, nav nozīmes, lai noteiktu, vai pamatlietā aplūkotā situācija ietilpst Savienības tiesību piemērošanas jomā. Svarīgi ir tikai tas, lai privāto izglītības iestādi, kurai tiek pieprasīta dotācija, varētu uzskatīt par tādu, kas pieteikuma iesniegšanas brīdī veic saimniecisko darbību (pēc analogijas skat. spriedumu, 2007. gada 11. septembris, *Schwarz un Gootjes-Schwarz*, C-76/05, EU:C:2007:492, 44. punkts).
- 24 Turklāt pretēji tam, ko apgalvo Austrijas valdība, pamatlietā aplūkotā situācija atšķiras no situācijas, kad visi elementi ir saistīti tikai ar vienu dalībvalsti. Šajā gadījumā Vācijas adventistu baznīca Austrijas iestādēm lūdz atbalstu Austrijā esošai skolai, kuru tā atzīst un atbalsta kā konfesionālu skolu. Tādējādi šis pārrobežu elements nozīmē, ka principā ir piemērojamas Savienības tiesību normas par brīvu apriti (šajā nozīmē skat. spriedumu, 2016. gada 15. novembris, *Ullens de Schooten*, C-268/15, EU:C:2016:874, 47. punkts).
- 25 Ņemot vērā iepriekš minētos apsvērumus, uz pirmo jautājumu ir jāatbild, ka LESD 17. panta 1. punkts ir jāinterpretē tādējādi, ka tas neizslēdz no Savienības tiesību piemērošanas jomas situāciju, kad baznīca, reliģiska apvienība vai kopiena, kurai vienā dalībvalstī ir publisko tiesību juridiskās personas statuss un kura kā konfesionālo skolu atzīst un atbalsta citā dalībvalstī esošu privātskolu, lūdz piešķirt atbalstu, kas paredzēts tikai baznīcām, reliģiskajām apvienībām un kopienām, kuras ir atzītas saskaņā ar šīs citas dalībvalsts tiesību aktiem

Par otro jautājumu

- 26 Vispirms jāatgādina, ka skola, kurai Vācijas adventistu baznīca vēlas saņemt atbalstu, atrodas Austrijā un to vada šajā dalībvalstī reģistrēta asociācija, kas tur ir stabili un pastāvīgi pārstāvēta. Tāpēc uz šādu situāciju attiecas LESD 49. pantā garantētā brīvība veikt uzņēmējdarbību, nevis LESD 56. pantā garantētā pakalpojumu sniegšanas brīvība (pēc analogijas skat. spriedumu, 2010. gada 8. septembris, *Stoß u.c.*, C-316/07, no C-358/07 līdz C-360/07, C-409/07 un C-410/07, EU:C:2010:504, 59. punkts).
- 27 Šādos apstākļos otrais iesniedzējtiesas uzdotais jautājums ir jāsaprot tādējādi, ka ar to būtībā tiek mēģināts noskaidrot, vai LESD 49. pants, lasot to kopā ar LESD 17. panta 1. punktu, ir jāinterpretē tādējādi, ka tas nepieļauj tādu valsts tiesisko regulējumu, ar kuru valsts dotāciju piešķiršana privātām izglītības iestādēm, kas atzītas par konfesionālām skolām, ir pakļauta nosacījumam, ka

baznīca vai reliģiskā organizācija, kas piesakās dotācijas šādai iestādei, ir atzīta saskaņā ar attiecīgās dalībvalsts tiesību aktiem, pat ja šī baznīca vai reliģiskā organizācija ir atzīta saskaņā ar tās izcelsmes dalībvalsts tiesību aktiem.

- 28 LESD 49. panta pirmajā daļā ir noteikts, ka, ievērojot LESD trešās daļas IV sadaļas 2. nodaļu, ir aizliegts noteikt ierobežojumus kādas dalībvalsts pilsoņu brīvībai veikt uzņēmējdarbību citā dalībvalstī. Tādējādi šis noteikums nepieļauj nekādus valsts pasākumus, kas aizliedz, traucē vai padara mazāk pievilcīgu brīvības veikt uzņēmējdarbību īstenošanu (šajā nozīmē skat. spriedumus, 2004. gada 5. oktobris, *CaixaBank France*, C-442/02, EU:C:2004:586, 11. punkts, kā arī 2022. gada 7. septembris, *Cilevičs u.c.*, C-391/20, EU:C:2022:638, 61. punkts).
- 29 Šajā jomā piemērojamais jebkādas diskriminācijas pilsonības dēļ aizlieguma princips aizliedz ne tikai atklātu diskrimināciju, bet arī jebkura veida slēptu diskrimināciju, kas, piemērojot citus nošķiršanas kritērijus, faktiski rada tādu pašu rezultātu. Tātad nav izslēgts, ka tādi kritēriji kā dalībvalsts pilsoņa izcelsmes vieta vai dzīvesvieta atkarībā no apstākļiem praksē var būt līdzvērtīgi diskriminācijai pilsonības dēļ, kas ir aizliegta ar LESD (šajā ziņā skat. spriedumus, 1974. gada 12. februāris, *Sotgiu*, 152/73, EU:C:1974:13, 11. punkts, un 2011. gada 20. janvāris, Komisija/Grieķija, C-155/09, EU:C:2011:22, 45. punkts).
- 30 Šajā gadījumā no iesniedzējtiesas lēmuma izriet, ka *PrivSchG* 17. pantā paredzētais atbalsta pieteikums ir pieejams tikai Austrijas likumā atzītām baznīcām vai reliģiskajām organizācijām, proti, tām, kuras atbilst *AnerkennungsG* 1. pantā un *BekGG* 11. pantā paredzētajiem nosacījumiem.
- 31 Ciktāl šie nosacījumi vispārīgi prasa baznīcu vai reliģisko organizāciju klātbūtni Austrijā, kā arī vismaz divus locekļus uz tūkstoti Austrijas iedzīvotāju, tos var vieglāk izpildīt Austrijā reģistrētas baznīcas vai reliģiskās organizācijas. Tādējādi šie nosacījumi var radīt nelabvēlīgāku situāciju citās dalībvalstīs dibinātām baznīcām un reliģiskajām organizācijām, kas kā konfesionālās izglītības iestādes atzīst un atbalsta Austrijā esošās privātās izglītības iestādes. Šīs baznīcas un reliģiskās organizācijas nevar saņemt atbalstu šīm iestādēm, lai segtu atalgojumu pasniedzēju personālam, kas nepieciešams minēto iestāžu izglītības programmu īstenošanai.
- 32 Tāpēc, neskarot pārbaudes, kas jāveic iesniedzējtiesai, ir jāuzskata, ka tāds valsts tiesiskais regulējums kā pamatlietā ir brīvības veikt uzņēmējdarbību ierobežojums.
- 33 Tomēr brīvības veikt uzņēmējdarbību ierobežojumu var pieļaut ar nosacījumu, ka, pirmām kārtām, to pamato LESD 52. panta 1. punktā tieši paredzēts mērķis vai primāri vispārējo interešu apsvērumi un, otrām kārtām, ir ievērots samērīguma princips, un tas nozīmē, ka šis ierobežojums ir piemērots, lai saskanīgi un sistemātiski nodrošinātu izvirzītā mērķa sasniegšanu, un nepārsniedz to, kas nepieciešams tā sasniegšanai (šajā nozīmē skat. spriedumu, 2022. gada 7. septembris, *Cilevičs u.c.*, C-391/20, EU:C:2022:638, 65. punkts).
- 34 Pirmkārt, attiecībā uz šāda ierobežojuma pamatojuma pastāvēšanu iesniedzējtiesas minētajā *PrivSchG* paskaidrojuma rakstā ir norādīts, ka konfesionālās privātskolas papildina valsts skolu sistēmu, kas ir starpkonfesionāla, jo ļauj vecākiem vieglāk izvēlēties saviem bērniem izglītību atbilstoši reliģiskajai pārliecībai.

- 35 Turklāt no *BekGG* grozījumu pamatojuma izklāsta par kritērijiem, kas noteic baznīcu un reliģisko organizāciju atzīšanu saskaņā ar *AnerkennungsG*, izriet, ka tās baznīcas un reliģiskās organizācijas, kas ir atzītas Austrijas tiesību aktos, saņem materiālu valsts atbalstu, it īpaši veselības un izglītības jomā, jo tās veicina personu labklājību. Saskaņā ar Austrijas tiesībām atzītas baznīcas vai reliģiskas organizācijas statusa iegūšana ietver pienākumus, tostarp pienākumu sniegt reliģisku izglītību.
- 36 Iesniedzējtiesa, tāpat kā Austrijas valdība, uzskata, ka šis regulējums, papildinot starpkonfesionālo valsts skolu sistēmu ar konfesionālām privātskolām, faktiski ļauj vecākiem izvēlēties savu bērnu izglītību atbilstoši reliģiskajai pārlicībai un tādējādi tam ir leģitīms mērķis. Kā secinājumu 72. punktā norāda ģenerālvokāts, šāds mērķis, kurš ir saistīts ar augsta līmeņa apmācības nodrošināšanu, ko Tiesa ir kvalificējusi kā “primāru vispārēju interešu apsvērumu” (spriedumi, 2003. gada 13. novembris, *Neri*, C-153/02, EU:C:2003:614, 46. punkts, un 2006. gada 14. septembris, *Centro di Musicologia Walter Stauffer*, C-386/04, EU:C:2006:568, 45. punkts), var attaisnot brīvības veikt uzņēmējdarbību ierobežojumu.
- 37 Šādos apstākļos, kā izriet no šī sprieduma 33. punkta, otrkārt, ir jāpārbauda, vai attiecīgais valsts tiesiskais regulējums, pirmām kārtām, ir piemērots, lai saskaņoti un sistemātiski nodrošinātu tajā izvirzītā mērķa sasniegšanu, un, otrām kārtām, nepārsniedz to, kas nepieciešams tā sasniegšanai.
- 38 Visbeidzot iesniedzējtiesai, kurai vienīgajai ir kompetence novērtēt pamatlietas faktus un interpretēt piemērojamo valsts tiesisko regulējumu, ir jānosaka, vai un kādā mērā tas atbilst šīm prasībām. Tomēr, tā kā Tiesas uzdevums ir dot iesniedzējtiesai noderīgu atbildi, tās kompetencē ir sniegt iesniedzējtiesai norādes, kas izriet no lietas materiāliem, kā arī no tās rīcībā esošajiem rakstveida apsvērumiem (spriedums, 2022. gada 7. septembris, *Cilevičs u.c.*, C-391/20, EU:C:2022:638, 72. un 73. punkts).
- 39 Šajā gadījumā, runājot par attiecīgā valsts tiesiskā regulējuma piemērotību konsekventi un sistemātiski sasniegt attiecīgo leģitīmo mērķi, no *BekGG* grozījumu pamatojuma izklāsta izriet, ka baznīcu un reliģisko organizāciju atzīšana saskaņā ar *AnerkennungsG* paredz, ka tām ir jābūt noteikta lieluma, lai to darbība neaprobežotos tikai ar to locekļiem. Tiek pieņemts, ka tad, ja ir sasniegts šajā tiesiskajā regulējumā paredzētais minimālais baznīcas vai reliģiskās organizācijas locekļu skaits, šo darbību pozitīvās sekas, it īpaši izglītības jomā, pārsniedz stingri noteikto locekļu kopienas ietvaru. Turklāt valsts dotāciju piešķiršanas ierobežojums tikai Austrijas tiesību aktos atzītu baznīcu un reliģisko organizāciju konfesionālajām skolām ir paredzēts, lai nodrošinātu, ka šādas skolas aptver ievērojamu iedzīvotāju daļu, kas varētu izvēlēties šo izglītības piedāvājumu kā papildinājumu valsts skolu piedāvājumam.
- 40 Šādos apstākļos pamatlietā aplūkots tiesiskais regulējums nešķiet nepiemērots, lai ļautu vecākiem izvēlēties savu bērnu izglītību atbilstoši reliģiskajai pārlicībai kvalitatīvas starpkonfesionālās izglītības ietvaros, kas ir mērķis, kurš, kā atgādināts šī sprieduma 36. punktā, ir leģitīms saskaņā ar Savienības tiesībām.
- 41 Attiecībā uz jautājumu, vai šis tiesiskais regulējums nepārsniedz to, kas nepieciešams šā mērķa sasniegšanai, jāatgādina, ka LESD 17. panta 1. punktā ir noteikts, ka Eiropas Savienība ievēro un neskar baznīcu un reliģisko apvienību vai kopienu statusu dalībvalstīs, jo LESD 17. pantā ir pausta Savienības neitralitāte attiecībā uz to, kā dalībvalstis organizē savas attiecības ar tām (spriedumi, 2018. gada 17. aprīlis, *Egenberger*, C-414/16, EU:C:2018:257, 58. punkts, kā arī 2022. gada 13. janvāris, *MIUR un Ufficio Scolastico Regionale per la Campania*, C-282/19, EU:C:2022:3, 50. punkts). Tāpēc tādās situācijās, kāda ir pamatlietā, LESD 49. pants, lasot to kopā

ar LESD 17. panta 1. punktu, nevar tikt interpretēts tādējādi, ka ar to dalībvalstij ir noteikts pienākums atzīt minētajām baznīcām, apvienībām vai kopienām saskaņā ar citu dalībvalstu tiesībām piešķirto statusu.

- 42 *BekGG* 11. pantā ir izklāstīti trīs alternatīvi nosacījumi, lai iegūtu Austrijas tiesību aktos atzītas baznīcas vai reliģiskās organizācijas statusu. Pirmkārt, uz šo statusu var pretendēt baznīca vai reliģiska organizācija, kas Austrijas teritorijā darbojas vismaz 20 gadus. Otrkārt, šo statusu var piešķirt arī bez iepriekšējas klātbūtnes Austrijas teritorijā baznīcai vai reliģiskajai organizācijai, kas organizatoriskā un doktrīnas ziņā ir integrēta reliģiskā organizācijā, kura darbojas starptautiskā mērogā vismaz 200 gadus. Treškārt, ja šāda organizācija darbojas starptautiskā līmenī vismaz 100 gadus, tai vismaz 10 gadus ir jādabojas Austrijā organizētā formā, lai baznīcai vai reliģiskajai organizācijai, kas tajā ir integrēta organizatoriskā un doktrīnas ziņā, varētu piešķirt attiecīgo statusu.
- 43 Šādas alternatīvas, kuru mērķis ir aptvert gadījumus, kad baznīcas vai reliģiskās organizācijas atzīšana var veicināt valsts izglītības sistēmas starpkonfesionālo raksturu, šķiet, nepārsniedz to, kas nepieciešams, lai sasniegtu šā sprieduma 36. punktā norādīto mērķi, proti, dot iespēju vecākiem izvēlēties savu bērnu izglītību saskaņā ar reliģisko pārliecību.
- 44 Turklāt attiecībā uz prasību, ka baznīcai vai reliģiskajai organizācijai, kas vēlas saņemt atzīšanu saskaņā ar Austrijas tiesību aktiem, jābūt reprezentatīvai attiecībā uz valsts iedzīvotājiem, *BekGG* 11. panta 1. punkta d) apakšpunkta otrajā teikumā ir paredzēts, ka gadījumā, ja nav iespējams pierādīt, ka, pamatojoties uz pēdējās tautas skaitīšanas datiem, to locekļu skaits ir vismaz divi uz tūkstošiem Austrijas iedzīvotāju, šo pierādījumu var iesniegt jebkurā citā piemērotā formā. Šāds noteikums, ciktāl tajā nav paredzēts tikai viens pierādīšanas veids, liecina arī par Austrijas likumdevēja gribu nepārsniegt to, kas nepieciešams valsts tiesiskajā regulējumā izvirzītā mērķa sasniegšanai.
- 45 Ņemot vērā iepriekš minētos apsvērumus, uz otro jautājumu ir jāatbild, ka LESD 49. pants, lasot to kopā ar LESD 17. panta 1. punktu, ir jāinterpretē tādējādi, ka tas pieļauj tādu valsts tiesisko regulējumu, ar kuru valsts dotāciju piešķiršana privātām izglītības iestādēm, kas atzītas par konfesionālām skolām, ir pakļauta nosacījumam, ka baznīca vai reliģiskā organizācija, kas piesakās dotācijai šādai iestādei, ir atzīta saskaņā ar attiecīgās dalībvalsts tiesību aktiem, arī ja šī baznīca vai reliģiskā organizācija ir atzīta saskaņā ar tās izcelsmes dalībvalsts tiesību aktiem.

Par tiesāšanās izdevumiem

- 46 Attiecībā uz pamatlietas pusēm šī tiesvedība izriet no tiesvedības, kas notiek iesniedzējtiesā, tāpēc tā lemj par tiesāšanās izdevumiem. Izdevumi, kas radušies, iesniedzot apsvērumus Tiesai, un kas nav minēto pušu izdevumi, nav atlīdzināmi.

Ar šādu pamatojumu Tiesa (trešā palāta) nospriež:

- 1) LESD 17. panta 1. punkts ir jāinterpretē tādējādi, ka tas neizslēdz no Savienības tiesību piemērošanas jomas situāciju, kad baznīca, reliģiska apvienība vai kopiena, kurai vienā dalībvalstī ir publisko tiesību juridiskās personas statuss un kura kā konfesionālo skolu atzīst un atbalsta citā dalībvalstī esošu privātskolu, lūdz piešķirt atbalstu, kas paredzēts tikai baznīcām, reliģiskajām apvienībām un kopienām, kuras ir atzītas saskaņā ar šīs citas dalībvalsts tiesību aktiem.**

- 2) **LESD 49. pants, lasot to kopā ar LESD 17. panta 1. punktu, ir jāinterpretē tādējādi, ka tas pieļauj tādu valsts tiesisko regulējumu, ar kuru valsts dotāciju piešķiršana privātām izglītības iestādēm, kas atzītas par konfesionālām skolām, ir pakļauta nosacījumam, ka baznīca vai reliģiskā organizācija, kas piesakās dotācijai šādai iestādei, ir atzīta saskaņā ar attiecīgās dalībvalsts tiesību aktiem, arī ja šī baznīca vai reliģiskā organizācija ir atzīta saskaņā ar tās izcelsmes dalībvalsts tiesību aktiem.**

[Paraksti]